

Dette dokument er et dokumentationsredskab, og institutionerne påtager sig intet ansvar herfor

► B

RÅDETS DIREKTIV

af 12. juni 1989

om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet

(89/391/EØF)

(EFT L 183 af 29.6.1989, s. 1)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
► <u>M1</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003	L 284	1	31.10.2003
► <u>M2</u>	Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2007/30/EF af 20. juni 2007	L 165	21	27.6.2007
► <u>M3</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008	L 311	1	21.11.2008

Berigtiget ved:

► C1 Berigtigelse, EFT L 347 af 28.11.1989, s. 37 (89/391/EØF)

RÅDETS DIREKTIV

af 12. juni 1989

**om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af
arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet**

(89/391/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 118 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾, udarbejdet efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Sikkerhed, Hygiejne og Sundhedsbeskyttelse på Arbejdspladsen,

i samarbejde med Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I henhold til Traktatens artikel 118 A skal Rådet, ved udstedelse af direktiver, vedtage minimumsforskrifter med henblik på at forbedre navnlig arbejdsmiljøet for at sikre et højere niveau for beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed;

dette direktiv kan ikke berettige til en eventuel nedsættelse af de beskyttelsesniveauer, der allerede er opnået i hver enkelt medlemsstat, idet medlemsstaterne i medfør af Traktaten skal bestræbe sig på at forbedre de eksisterende vilkår på dette område og sætte sig som mål at harmonisere disse vilkår på et stadig stigende niveau;

det har vist sig, at arbejdstagerne på arbejdsstedet og i løbet af hele deres erhvervsaktive tilværelse kan blive udsat for påvirkning fra farlige faktorer i arbejdsmiljøet;

i henhold til Traktatens artikel 118 A skal det i direktiverne undgås, at der pålægges administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder;

Kommissionens meddelelse om dens program for sikkerhed, hygiejne og sundhed på arbejdspladsen ⁽⁴⁾ omhandler vedtagelse af direktiver med henblik på at varetage arbejdstagernes sikkerhed og sundhed;

Rådet har i sin resolution af 21. december 1987 om sikkerhed, hygiejne og sundhed på arbejdspladsen ⁽⁵⁾ taget til efterretning, at Kommissionen i nær fremtid agter at forelægge det et direktiv om tilrettelæggelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen;

i februar 1988 vedtog Europa-Parlamentet fire beslutninger som led i drøftelsen om virkeliggørelsen af det indre marked og beskyttelse på arbejdsstedet; i disse beslutninger opfordres Kommissionen specielt til at udarbejde et rammedirektiv, der skal danne grundlag for særdirektiver, som skal omfatte alle risici i forbindelse med sikkerhed og sundhed på arbejdsstedet;

⁽¹⁾ EFT nr. C 141 af 30. 5. 1988, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. C 326 af 19. 12. 1988, s. 102, og EFT nr. C 158 af 26. 6. 1989.

⁽³⁾ EFT nr. C 175 af 4. 7. 1988, s. 22.

⁽⁴⁾ EFT nr. C 28 af 3. 2. 1988, s. 3.

⁽⁵⁾ EFT nr. C 28 af 3. 2. 1988, s. 1.

▼B

det påhviler medlemsstaterne at arbejde for en forbedring af arbejdsstaternes sikkerhed og sundhed på deres område; iværksættelse af foranstaltninger vedrørende arbejdsstaternes sikkerhed og sundhed under arbejdet bidrager i visse tilfælde til at beskytte sundheden og eventuelt sikkerheden for personer bosat i hans husstand;

medlemsstaternes lovgivning vedrørende sikkerhed og sundhed på arbejdsstedet er indbyrdes meget forskellig og bør forbedres; sådanne nationale bestemmelser på området, der ofte er blevet suppleret med tekniske forskrifter og/ eller vejledende normer, kan føre til forskellige niveauer for beskyttelse af sikkerhed og sundhed og bane vej for en konkurrence, der sker på bekostning af sikkerheden og sundheden;

der er stadig for mange beklagelige arbejdsulykker og erhvervs sygdomme; forebyggende foranstaltninger bør træffes eller forbedres snarest muligt for at beskytte arbejdsstaternes sikkerhed og sundhed og således sikre et højere beskyttelsesniveau;

for at sikre et højere beskyttelsesniveau må arbejdsstaterne og/ eller deres repræsentanter oplyses om risiciene for deres sikkerhed og sundhed og om de foranstaltninger, der er påkrævet for at mindske eller fjerne disse risici; det er ligeledes absolut nødvendigt, at de gennem en afbalanceret deltagelse i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis selv får mulighed for at bidrage til, at de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger træffes;

det er nødvendigt at fremme udvekslingen af oplysninger, dialogen og en afbalanceret form for deltagelse i spørgsmål vedrørende sikkerhed og sundhed på arbejdsstedet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og/ eller deres repræsentanter ved hjælp af hensigtsmæssige fremgangsmåder og instrumenter i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis;

forbedring af arbejdsstaternes sikkerhedsmæssige, hygiejnemæssige og sundhedsmæssige vilkår under arbejdet er et mål, der ikke bør underordnes rent økonomiske hensyn;

arbejdsgiverne har pligt til at holde sig underrettet om tekniske og videnskabelige fremskridt i forbindelse med udformning af arbejdspladserne under hensyn til de risici, der er forbundet med deres virksomhed, og at underrette de repræsentanter for arbejdsstaterne, der udøver deres deltagelsesbeføjelser i medfør af dette direktiv, således at der kan sikres en bedre beskyttelse af arbejdsstaternes sikkerhed og sundhed;

bestemmelserne i dette direktiv finder med forbehold af strengere nugældende eller fremtidige fællesskabsbestemmelser anvendelse på alle risici og bl.a. dem, der følger af anvendelsen under arbejdet af kemiske, fysiske og biologiske agenser, som omhandlet i direktiv 80/1107/EØF ⁽¹⁾, senest ændret ved direktiv 88/642/EØF ⁽²⁾;

i henhold til afgørelse 74/325/EØF ⁽³⁾ skal Kommissionen høre Det Rådgivende Udvalg for Sikkerhed, Hygiejne og Sundhedsbeskyttelse på Arbejdspladsen med henblik på udarbejdelsen af forslag på dette område;

der bør nedsættes et udvalg, hvis medlemmer udpeges af medlemsstaterne, og som får til opgave at bistå Kommissionen i forbindelse med de tekniske tilpasninger af de i nærværende direktiv omhandlede særdirektiver —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

⁽¹⁾ EFT nr. L 327 af 3. 12. 1980, s. 8.

⁽²⁾ EFT nr. L 356 af 24. 12. 1988, s. 74.

⁽³⁾ EFT nr. L 185 af 9. 7. 1974, s. 15.

AFSNIT I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Formål

1. Formålet med dette direktiv er at iværksætte foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet.
2. Med henblik herpå omfatter direktivet generelle principper for forebyggelse af erhvervsbetingede risici og beskyttelse af sikkerhed og sundhed, fjernelse af faktorer, der kan frembyde risici eller forårsage ulykker, oplysning, høring, afbalanceret deltagelse i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis samt oplæring af arbejdstagerne og deres repræsentanter, tillige med almindelige retningslinjer for iværksættelsen af nævnte principper.
3. Dette direktiv berører ikke nugældende eller fremtidige bestemmelser i medlemsstaterne eller Fællesskabet, der er mere fordelagtige i henseende til beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på alle former for private og offentlige aktiviteter (industri, landbrug, handel, administration, tjenesteydelser, undervisning, kulturel virksomhed, fritidsbeskæftigelse osv.).
2. Dette direktiv finder ikke anvendelse, når særlige forhold i tilknytning til visse specifikke aktiviteter i den offentlige tjeneste, f.eks. i de væbnede styrker eller inden for politiet, eller til visse specifikke aktiviteter i civilbeskyttelsestjenesterne på afgørende vis taler imod dets anvendelse.

I så fald skal det påses, at arbejdstagernes sikkerhed og sundhed sikres i videst muligt omfang i overensstemmelse med målsætningerne i dette direktiv.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- a) arbejdstager: enhver person, som en arbejdsgiver har i sin tjeneste, herunder praktikanter og lærlinge, bortset fra hushjælp
- b) arbejdsgiver: enhver fysisk eller juridisk person, der har stiftet et arbejdsmæssigt forhold med arbejdstageren, og som har ansvaret for virksomheden og/ eller institutionen
- c) repræsentant for arbejdstagerne, som særlig beskæftiger sig med beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed: enhver person, der i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis er valgt, udnævnt eller udpeget til at repræsentere arbejdstagerne for så vidt angår spørgsmål vedrørende beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet
- d) forebyggelse: enhver disposition eller foranstaltning, der træffes eller planlægges på ethvert stadium af arbejdet i virksomheden med henblik på at undgå eller formindske erhvervsbetingede risici.

Artikel 4

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at arbejdsgiverne, arbejdstagerne og arbejdstagernes repræsentanter bliver omfattet af de retsfor skrifter, som er påkrævet for iværksættelsen af dette direktiv.
2. Medlemsstaterne skal navnlig påse, at der sikres fyldestgørende kontrol og tilsyn.

AFSNIT II

ARBEJDSGIVERNES FORPLIGTELSE

Artikel 5

Generel bestemmelse

1. Arbejdsgiveren har pligt til at sikre arbejdstagernes sikkerhed og sundhed i alle forhold, der er forbundet med arbejdet.
2. Hvis en arbejdsgiver i henhold til artikel 7, stk. 3, henvender sig til kompetent sagkundskab (personer eller serviceorganer) uden for virksomheden og/ eller institutionen, fritages han ikke af den grund for ansvar på dette område.
3. Arbejdstagernes forpligtelser med hensyn til sikkerhed og sundhed under arbejdet berører ikke princippet om arbejdsgiverens ansvar.
4. Dette direktiv udgør ikke en hindring for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at vedtage fritagelse for eller nedsættelse af arbejdsgiverens ansvar for forhold, der skyldes omstændigheder, som de ikke har indflydelse på, og som er usædvanlige og uforudseelige, eller begivenheder, som er ualmindelige, og konsekvenserne af disse omstændigheder eller begivenheder ikke kunne have været afværget selv med den største omhu.

Medlemsstaterne er ikke pligtige at udnytte den i første afsnit omhandlede mulighed.

Artikel 6

Arbejdsgiverens almindelige forpligtelser

1. Som et led i arbejdsgiverens ansvar træffer denne de nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, herunder aktiviteter til forebyggelse af erhvervsbetingede risici, til oplysning og til oplæring samt tilrettelæggelse af en ordning og tilvejebringelse af de nødvendige midler.

Arbejdsgiveren skal drage omsorg for, at disse foranstaltninger tilpasses for at tage hensyn til ændrede omstændigheder, og søge at forbedre de eksisterende forhold.

2. Arbejdsgiveren iværksætter de i stk. 1, første afsnit, nævnte foranstaltninger, på grundlag af følgende generelle forebyggelsesprincipper:
  - a) forhindring af risici
  - b) evaluering af risici, som ikke kan forhindres
  - c) bekæmpelse af risici ved kilden
  - d) tilpasning af arbejdet til mennesket, navnlig for så vidt angår udformningen af arbejdspladsen samt valg af arbejdsudstyr og arbejds- og produktionsmetoder, i særdeleshed med henblik på at begrænse monotont arbejde og arbejde i en bestemt rytme og at mindske virkningerne af sådant arbejde på helbredet

▼B

- e) hensyntagen til den tekniske udvikling
- f) udskiftning af det, der er farligt, med noget, der er ufarligt eller mindre farligt
- g) planlægning af forebyggelsen for at gøre den til en sammenhængende helhed, inden for hvilken forebyggelsen omfatter teknik, tilrettelæggelse af arbejdet, arbejdsforhold, sociale relationer og påvirkning fra faktorer i arbejdsmiljøet
- h) vedtagelse af foranstaltninger til kollektiv beskyttelse frem for foranstaltninger til individuel beskyttelse
- i) hensigtsmæssig instruktion af arbejdstagerne.

3. Med forbehold af de øvrige bestemmelser i dette direktiv skal arbejdsgiveren under hensyn til arten af virksomhedens og/ eller institutionens aktiviteter:

- a) vurdere risiciene for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, blandt andet ved valg af arbejdsudstyr, kemiske stoffer og præparater samt ved indretning af arbejdsstederne.

Som en følge af denne vurdering skal de forebyggende aktiviteter samt de arbejds- og produktionsmetoder, arbejdsgiveren anvender, om nødvendigt:

- sikre en bedre beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed
  - integreres i samtlige aktiviteter i virksomheden og/ eller institutionen og på alle niveauer inden for arbejdsmiljøet
- b) når han overdrager opgaver til en arbejdstager, tage hensyn til denne arbejdstagers færdigheder i forbindelse med sikkerhed og sundhed
  - c) drage omsorg for, at planlægning og indførelse af ny teknologi sker efter høring af arbejdstagerne og/ eller deres repræsentanter for så vidt angår de konsekvenser for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, der er forbundet med valget af udstyr, tilpasningen af arbejdsforholdene og påvirkningen fra faktorer i arbejdsmiljøet
  - d) træffe hensigtsmæssige foranstaltninger, således at kun arbejdstagere, der har fået passende instrukser, har adgang til områder med risiko af alvorlig og specifik karakter.

4. Med forbehold af de øvrige bestemmelser i dette direktiv skal arbejdsgiverne, hvis arbejdstagere fra flere virksomheder befinder sig på samme arbejdssted, arbejde sammen ved gennemførelsen af bestemmelserne om sikkerhed, hygiejne og sundhed samt, under hensyn til aktiviteterne art, samordne deres bestræbelser med henblik på beskyttelse og forebyggelse af erhvervsbetingede risici, informere hinanden om disse risici og underrette deres respektive arbejdstagere og/ eller disses repræsentanter herom.

5. Foranstaltningerne vedrørende sikkerhed, hygiejne og sundhed under arbejdet må under ingen omstændigheder medføre finansielle byrder for arbejdstagerne.

*Artikel 7***Beskyttelses- og forebyggelsestjenester**

1. Med forbehold af de i artikel 5 og 6 omhandlede forpligtelser, udpeger arbejdsgiveren en eller flere arbejdstagere, som skal varetage aktiviteterne til beskyttelse og aktiviteterne til forebyggelse af erhvervsbetingede risici inden for virksomheden og/ eller institutionen.

2. De udpegede arbejdstagere må ikke stilles ringere på grund af deres aktiviteter til beskyttelse og deres aktiviteter til forebyggelse af erhvervsbetingede risici.

▼B

For at kunne udføre de opgaver, som dette direktiv medfører, skal de udpegede arbejdstagere have rimelig tid stillet til rådighed.

3. Hvis personalet i virksomheden og/ eller institutionen ikke er tilstrækkelig kompetent med henblik på tilrettelæggelsen af disse aktiviteter til beskyttelse og forebyggelse, skal arbejdsgiveren henvende sig til kompetent sagkundskab (personer eller serviceorganer) uden for virksomheden og/ eller institutionen.

4. Hvis arbejdsgiveren henvender sig til sådan kompetent sagkundskab, skal de pågældende personer eller serviceorganer informeres af arbejdsgiveren om faktorer, der vides eller formodes at påvirke arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, og indrømmes adgang til de oplysninger, der er omhandlet i artikel 10, stk. 2.

5. Under alle omstændigheder skal:

— de udpegede arbejdstagere have tilstrækkelige færdigheder og råde over de nødvendige midler

— de eksterne personer eller serviceorganer, der rådspørges, have tilstrækkelige kvalifikationer og råde over de nødvendige personlige og faglige midler

og

— de udpegede arbejdstagere og de eksterne personer eller serviceorganer, der rådspørges, omfatte et tilstrækkeligt antal

til at kunne påtage sig de pågældende aktiviteter til beskyttelse og forebyggelse under hensyntagen til virksomhedens og/ eller institutionens størrelse og/ eller de risici, arbejdstagerne er udsat for, samt disses placering i virksomheden og/ eller institutionen som helhed.

6. Den i nærværende artikel omhandlede beskyttelse mod og forebyggelse af sikkerheds- og sundhedsrisici varetages af én eller flere arbejdstagere, af en enkelt tjeneste eller af særskilte tjenester, hvad enten denne eller disse er interne eller eksterne for virksomheden og/ eller institutionen.

Arbejdstageren(erne) eller tjenesten(erne) skal samarbejde i det nødvendige omfang.

7. Medlemsstaterne kan under hensyntagen til aktiviteterernes art og virksomhedens størrelse definere de virksomhedskategorier, hvor arbejdsgiveren, hvis han har de nødvendige færdigheder, selv kan påtage sig de i stk. 1 fastsatte opgaver.

8. Medlemsstaterne definerer de tilstrækkelige færdigheder og kvalifikationer, der er omhandlet i stk. 5.

De kan definere det tilstrækkelige antal, der er omhandlet i stk. 5.

Artikel 8

Førstehjælp, brandbekæmpelse, evakuering af arbejdstagerne samt alvorlig og umiddelbar fare

1. Arbejdsgiveren skal:

— træffe de nødvendige foranstaltninger inden for områderne førstehjælp, brandbekæmpelse og evakuering af arbejdstagerne, idet disse foranstaltninger tilpasses efter aktiviteterernes art og virksomhedens og/ eller institutionens størrelse samt under hensyntagen til andre tilstedeværende personer,

og

— tilrettelægge nødvendige forbindelser med eksterne serviceorganer, særlig inden for områderne førstehjælp, lægehjælp i nødstilfælde, redning og brandbekæmpelse.

▼B

2. I medfør af stk. 1 skal arbejdsgiveren med henblik på førstehjælp, brandbekæmpelse og evakuering af arbejdstagerne blandt andet udpege de arbejdstagere, der får til opgave at gennemføre disse foranstaltninger.

Disse udpegede arbejdstagere skal være oplært, udgøre et tilstrækkeligt antal og råde over passende materiel under hensyn til virksomhedens og/ eller institutionens størrelse og/ eller de specifikke risici.

3. Arbejdsgiveren skal:

- a) hurtigst muligt underrette alle de arbejdstagere, som er eller kan blive udsat for risiko for alvorlig og umiddelbar fare, om denne risiko og om de dispositioner, der er truffet eller skal træffes i forbindelse med beskyttelse
- b) træffe foranstaltninger og give instruktioner, således at arbejdstagerne har mulighed for i tilfælde af en alvorlig umiddelbar fare, som ikke kan undgås, at indstille arbejdet og/ eller bringe sig i sikkerhed ved omgående at forlade arbejdsstedet
- c) undtagen i behørigt begrundede tilfælde undlade at anmode arbejdstagerne om at genoptage arbejdet i en arbejdssituation, hvor der fortsat hersker alvorlig og umiddelbar fare.

4. En arbejdstager, der i tilfælde af en alvorlig og umiddelbar fare, som ikke kan undgås, forlader sin arbejdsplads og/ eller et farligt område, kan ikke lægges dette til last og skal beskyttes mod alle skadelige og urimelige konsekvenser, i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis.

5. Arbejdsgiveren sørger for, at enhver arbejdstager, når der foreligger en alvorlig og umiddelbar fare for hans egen og/ eller andres sikkerhed, har mulighed for, såfremt det er umuligt at kontakte den kompetente overordnede og under hensyn til hans viden og tekniske hjælpemidler, selv at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger for at undgå følgerne af en sådan fare.

Arbejdstagerens handlemåde kan ikke lægges ham til last, medmindre han har handlet tankeløst eller udvist grov forsømmelighed.

Artikel 9

Arbejdsgiverens forpligtelser i øvrigt

1. Arbejdsgiveren skal:

- a) have en vurdering af risici for sikkerheden og sundheden under arbejdet til sin rådighed, herunder også risici for så vidt angår de grupper af arbejdstagere, der er udsat for særlige risici
- b) fastsætte de beskyttelsesforanstaltninger, der skal træffes, og om nødvendigt det beskyttelsesudstyr, der skal anvendes
- c) føre en liste over arbejdsulykker, der for arbejdstageren har medført arbejdsudygtighed i mere end tre arbejdsdage
- d) udarbejde — til brug for den kompetente myndighed og i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis — rapporter om de arbejdsulykker, der har ramt arbejdstagerne.

2. Medlemsstaterne fastsætter under hensyntagen til aktiviteterens art og virksomhedernes størrelse de forpligtelser, som de forskellige kategorier af virksomheder skal opfylde i forbindelse med udarbejdelse af de i stk. 1, litra a) og b), omhandlede dokumenter, samt ved udarbejdelsen af de i stk. 1, litra c) og d), omhandlede dokumenter.

▼B*Artikel 10***Underretning af arbejdstagerne**

1. Arbejdsgiveren træffer de nødvendige foranstaltninger til, at virksomhedens og/ eller institutionens arbejdstagere og/ eller deres repræsentanter i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis, hvorefter der kan tages særligt hensyn til virksomhedens og/ eller institutionens størrelse, modtager alle nødvendige oplysninger:

- a) om risici for sikkerhed og sundhed og om beskyttende og forebyggende foranstaltninger og aktiviteter vedrørende såvel virksomheden og/ eller institutionen i almindelighed som hver enkelt arbejdsplads og/ eller arbejdsfunktion
- b) om foranstaltninger, der er truffet i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2.

2. Arbejdsgiveren træffer de nødvendige foranstaltninger til, at arbejdsgiverne for arbejdstagere i eksterne virksomheder og/ eller institutioner, der udfører arbejde i hans virksomhed og/ eller institution, i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis modtager relevante oplysninger om de i stk. 1, litra a) og b), nævnte forhold, beregnet for de pågældende arbejdstagere.

3. Arbejdsgiveren træffer de nødvendige foranstaltninger til, at arbejdstagere, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, eller de repræsentanter for arbejdstagerne, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, ved udøvelsen af deres funktioner og i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis får adgang til:

- a) den vurdering af risici og de beskyttelsesforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra a) og b)
- b) den liste og de rapporter, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra c) og d)
- c) de oplysninger, der hidrører såvel fra aktiviteter til beskyttelse og forebyggelse som fra tilsynstjenester og organer med kompetence inden for sikkerhed og sundhed.

*Artikel 11***▼C1****Høring af arbejdstagerne og disses deltagelse****▼B**

1. ►**C1** Arbejdsgiverne hører arbejdstagerne ◀ og/ eller deres repræsentanter og tillader deres deltagelse i behandlingen af alle spørgsmål, der vedrører sikkerheden og sundheden under arbejdet.

Dette indebærer:

- at arbejdstagerne bliver hørt
- at arbejdstagerne og/ eller deres repræsentanter har ret til at fremsætte forslag
- at de sikres en afbalanceret deltagelse i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis.

2. Arbejdstagere eller deres repræsentanter, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, skal have tilsikret en afbalanceret deltagelse, i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis, eller på forhånd og til behørig tid høres af arbejdsgiveren for så vidt angår:

- a) enhver aktion, der kan have væsentlige følger for sikkerheden og sundheden

▼B

- b) udpegelse af de arbejdstagere, der er omhandlet i artikel 7, stk. 1, og artikel 8, stk. 2, samt om de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 7, stk. 1
- c) de oplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, og artikel 10
- d) den i artikel 7, stk. 3, omhandlede eventuelle henvendelse til kompetent sagkundskab (personer eller serviceorganer) uden for virksomheden og/ eller institutionen
- e) udarbejdelse og tilrettelæggelse af den i artikel 12 omhandlede oplæring.

3. De repræsentanter for arbejdstagerne, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, har ret til at anmode arbejdsgiveren om at træffe passende foranstaltninger og til at forelægge ham forslag herom, således at enhver risiko for arbejdstagerne afværges, og/ eller enhver kilde til fare fjernes.

4. De arbejdstagere, der er omhandlet i stk. 2, og de repræsentanter for arbejdstagerne, der er omhandlet i stk. 2 og 3, må ikke stilles ringere på grund af deres respektive i stk. 2 og 3 omhandlede aktiviteter.

5. Arbejdsgiveren skal indrømme de repræsentanter for arbejdstagerne, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagerens sikkerhed og sundhed, den nødvendige arbejdsfritagelse uden tab af løn og stille de nødvendige midler til deres rådighed, således at de kan udøve de rettigheder og udføre de opgaver, der følger af dette direktiv.

6. Arbejdstagerne og/ eller deres repræsentanter har ret til i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis at henvende sig til den kompetente myndighed med hensyn til sikkerhed og sundhed under arbejdet, såfremt de skønner, at de foranstaltninger, der er truffet, og de midler, der er stillet til rådighed af arbejdsgiveren, ikke er tilstrækkelige til at garantere sikkerheden og sundheden under arbejdet.

Repræsentanterne for arbejdstagerne skal have lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger i forbindelse med den kompetente myndigheds kontrolbesøg.

*Artikel 12***Oplæring af arbejdstagerne**

1. Arbejdsgiveren skal sikre, at hver enkelt arbejdstager får en tilstrækkelig og hensigtsmæssig oplæring inden for sikkerhed og sundhed, blandt andet i form af oplysninger og instruktion, i forbindelse med:

- ansættelsen
- en forflyttelse eller en ændring af arbejdsopgaverne
- indførelse eller ændring af arbejdsudstyr
- indførelse af ny teknologi

og specielt vedrørende den enkeltes arbejdsplads eller arbejdsopgaver.

Denne oplæring skal:

- tilpasses til udviklingen for så vidt angår risici og til fremkomsten af nye risici, og
- om nødvendigt gentages regelmæssigt.

2. Arbejdsgiveren skal forvisse sig om, at arbejdstagere fra eksterne virksomheder og/ eller institutioner, der udfører arbejde i hans virksomhed eller institution, har fået passende instrukser om sikkerheds- og sundhedsrisici under deres arbejde i hans virksomhed eller institution.

▼B

3. De repræsentanter for arbejdstagerne, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, har ret til en passende oplæring.

4. Udgifterne til den oplæring, der er omhandlet i stk. 1 og 3, kan ikke pålægges arbejdstagerne eller deres repræsentanter.

Den oplæring, der er omhandlet i stk. 1, skal foregå i arbejdstiden.

Den oplæring, der er omhandlet i stk. 3, skal foregå i arbejdstiden eller i overensstemmelse med national praksis, enten inden for eller uden for virksomheden og/ eller institutionen.

AFSNIT III

ARBEJDTAGERNES FORPLIGTELSE*Artikel 13*

1. Det påhviler den enkelte arbejdstager alt efter hans muligheder at drage omsorg for sin egen sikkerhed og sundhed samt for andre persons sikkerhed og sundhed, for så vidt de berøres af hans handlinger eller undladelser under arbejdet, i overensstemmelse med sin oplæring og med arbejdsgiverens instrukser.

2. Med disse mål for øje skal arbejdstagerne navnlig i overensstemmelse med deres oplæring og med arbejdsgiverens instrukser:

- a) anvende maskiner, apparater, værktøj, farlige stoffer, transportudstyr og andre hjælpemidler korrekt
- b) anvende de personlige værnemidler, der stilles til deres rådighed, korrekt og sætte dem på plads efter brug
- c) ikke vilkårligt afbryde, ændre eller flytte sikkerhedsanordninger, som særlig hører til maskiner, apparater, værktøj, installationer og bygninger, samt anvende disse sikkerhedsanordninger korrekt
- d) øjeblikkelig underrette arbejdsgiveren og/ eller de arbejdstagere, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, om enhver arbejdssituation, som de har en rimelig grund til at opfatte som en alvorlig, umiddelbar fare for sikkerheden og sundheden, samt om enhver mangel, der er konstateret ved beskyttelsessystemerne
- e) i overensstemmelse med national praksis sammen med arbejdsgiveren og/ eller de arbejdstagere, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, medvirke så længe som nødvendigt til udførelsen af alle de opgaver eller opfyldelsen af alle de krav, som af den kompetente myndighed er dem pålagt med henblik på beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet
- f) i overensstemmelse med national praksis sammen med arbejdsgiveren og/ eller de arbejdstagere, som særlig beskæftiger sig med arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, medvirke så længe som nødvendigt til, at arbejdsgiveren kan sikre, at arbejdsmiljøet og arbejdsforholdene er sikre og ikke indebærer risici for sikkerheden og sundheden inden for deres aktivitetsområde.

▼B

AFSNIT IV

DIVERSE BESTEMMELSER*Artikel 14***Tilsyn med arbejdstagernes sundhed**

1. Med henblik på at sikre et passende tilsyn med arbejdstagernes sundhed under hensyn til de sikkerheds- og sundhedsrisici, de er udsat for under arbejdet, fastsættes der foranstaltninger i overensstemmelse med national lovgivning og/ eller praksis.
2. De i stk. 1 omhandlede foranstaltninger skal indebære, at alle arbejdstagere, hvis de ønsker det, regelmæssigt skal have adgang til helbredovertvågning.
3. Tilsynet med arbejdstagernes sundhed kan indgå i et nationalt sundhedssystem.

*Artikel 15***Risikogrupper**

Særligt følsomme risikogrupper skal beskyttes mod farer, som for dem er særlig alvorlige.

*Artikel 16***Særdirektiver — Ændringer****Generel rækkevidde af dette direktiv**

1. Rådet vedtager, på forslag af Kommissionen i henhold til Traktatens artikel 118 A, særdirektiver, blandt andet på de områder, der er anført i bilaget.
2. Dette direktiv og, med forbehold af fremgangsmåden i artikel 17 for så vidt angår de tekniske tilpasninger, særdirektiverne kan ændres efter fremgangsmåden i Traktatens artikel 118 A.
3. Bestemmelserne i dette direktiv finder i fuld udstrækning anvendelse på samtlige de områder, der er omfattet af særdirektiverne, dog med forbehold af strengere og/ eller specifikke bestemmelser, der er indeholdt i disse særdirektiver.

▼M3*Artikel 17***Udvalgsprocedure**

1. Kommissionen bistås af et udvalg med henblik på den rent tekniske tilpasning af de i artikel 16, stk. 1, nævnte særdirektiver som følge af:
  - a) vedtagelsen af direktiver om teknisk harmonisering og standardisering
  - b) den tekniske udvikling, udviklingen inden for internationale bestemmelser og specifikationer samt ny viden.

Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i disse særdirektiver, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i stk. 2. I særligt hastende tilfælde kan Kommissionen bringe hasteproceduren i stk. 3 i anvendelse.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1-4, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

▼ **M3**

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1, 2, 4 og 6, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

▼ **M2***Artikel 17a***Gennemførelsesrapporter**

1. Medlemsstaterne indsender hvert femte år en særskilt rapport til Kommissionen om den praktiske gennemførelse af dette direktiv og af særdirektiverne i henhold til artikel 16, stk. 1, med angivelse af arbejdsmarkedsparternes synspunkter. Rapporten skal indeholde en vurdering af de forskellige aspekter vedrørende den praktiske gennemførelse af de forskellige direktiver, samt, når det er relevant, og der foreligger oplysninger herom, data opdelt efter køn.

2. Kommissionen fastlægger rapportens opbygning og udarbejder et spørgeskema, der præciserer dens indhold, i samarbejde med Det Rådgivende Udvalg for Sikkerhed og Sundhed på Arbejdspladsen.

Rapporten skal indeholde en generel del, der dækker bestemmelserne i dette direktiv, og som vedrører de fælles principper og aspekter, der gælder for alle de i stk. 1 omhandlede særdirektiver.

Den generelle del suppleres med kapitler om gennemførelsen af de særlige aspekter i de enkelte direktiver, omfattende specifikke indikatorer, når sådanne foreligger.

3. Kommissionen forelægger medlemsstaterne oplysninger om rapportens opbygning, sammen med det ovennævnte spørgeskema mindst seks måneder inden udløbet af den periode, rapporten dækker. Rapporten sendes til Kommissionen senest tolv måneder efter udløbet af den femårsperiode, den dækker.

4. På grundlag af disse rapporter foretager Kommissionen en samlet evaluering af gennemførelsen af de pågældende direktiver, navnlig på baggrund af deres relevans, det forskningsarbejde, der er gjort, og den nye videnskabelige viden, der er fremkommet på de forskellige områder. Kommissionen underretter senest 36 måneder efter udløbet af femårsperioden Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Det Rådgivende Udvalg for Sikkerhed og Sundhed på Arbejdspladsen om resultaterne af denne evaluering og, hvis det er nødvendigt, om ethvert initiativ, der har til formål at forbedre den måde, hvorpå den retlige ramme fungerer.

5. Den første rapport skal dække perioden fra 2007 til og med 2012.

▼ **B***Artikel 18***Afsluttende bestemmelser**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 1992.

De underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de allerede har udstedt eller udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

▼ **M2**▼ **B***Artikel 19*

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

▼B

BILAG

Liste over områder omhandlet i artikel 16, stk. 1

- arbejdsstedet
- arbejdsudstyr
- personlige værnemidler
- arbejde med skærmterminaler
- håndtering af tunge byrder, der medfører risiko for lændeskader
- midlertidige og mobile arbejdssteder
- fiskeri og landbrug.